

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

• **VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.** -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 1/2 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.

Orgaan van de
Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Bij dit nummer behoort 'n Bijvoegsel.

EERSTE BLAD

INHOUD Hoofdblad: Juliana. — Van kleine en
grote slagers. — Kleine politieke feiten. — De Marxisten
in Holland. — Kosteloos onderwijs. — Onbevoegd gezag.
— Uit het Buitenland: Congressen. — Partijnieuws.

Bijblad: De eenheid der Arbeidersklasse. — De ver-
deeldheid in Holland en de Internationale. — Art. 7.
Ontwerp Strijdprogram. — Het Weekblad.

Juliana!

Het kindje is er, of — want grootsche gebeur-
tenissen eischen grootschen stijl — om in de bloem-
rijke taal van den Voorzitter van de Eerste Kamer
te spreken: Geschiedt is de heugelijke gebeurtenis,
zoolang betwijfeld, met angst verbeid, zoo jubelend
ontvangen, en door Gods goedheid op zoo voor-
spoedige wijze verwezenlijkt."

„Het is," zoo gaat baron Schimmelpenninck van
der Oije dan voort „alsof een last is afgenomen
van de schouders van het Nederlandsche Volk",

„Zoo jubelend ontvangen!" Het is maar, o voor-
zitter van de Eerste Kamer, wat ge jubelend
noemt! Is het „jubelend," dat heesch geschreeuw
en gebrul van troepen bezopen mannen en vrou-
wen, wier enig toepasselijk gezang is:

Ieder jaar een kindje, ieder jaar een kindje,

O, wat is het leven schön"!

En dan de last, die van de schouders van het
Nederlandsche volk is afgenomen. Welke last? Wat
is dat het Nederlandsche Volk? Van dat deel van
het Nederlandsche Volk, hetgeen de heer Van Oije
vertegenwoordigt, de groot-kapitalisten en groot-
grondbezitters is altijd iedere last afgenomen, voor
hen bestaat er geen maatschappelijke zorg of be-
kommering, dan deze ééne wellicht: de hun klasse-
voorrecht bedreigende bewustwording, hoe lang-
zaam dan ook, van het Nederlandsche proletariaat.

En van de schouders van het grootste deel van
het Nederlandsche Volk kan dit koningskindje
geen enkele last wegnemen. De werkende klasse,
door het huidig maatschappelijk stelsel tot ellende
gedoemd, en over wie het ongebreideld werken der
krachten van de kapitalistische maatschappij steeds
groter ellende uitstort, kon geen enkele last van
zijne schouders zien weggenomen dan door eigen
doelbewuste organisatie. Het kan en mag alleen
kracht putten uit eigen sterkte, en evenmin als
het zich van zijnen weg af mag laten lokken door
vriendschappelijke lonkjes van een deel der bour-
geoisie, evenmin mag het gelooven, dat het koning-
schap voor zijnen strijd en zijn leven iets ten
voordeele zou beteekenen. Het bijbelwoord dat
het „Christelijk" deel der natie thans zoo zeer ver-
geten schijnt is voor het bewuste proletariaat eene
geopenbaarde waarheid: „Stelt in vorsten geen
vertrouwen!"

„Traditioneele banden, Nederland en Oranje," die
woorden zijn schering en inslag in de geheele
Nederlandsche bourgeois-pers van uiterst rechts tot
uiterst links. Men behoeft echter heusch geen groot-
kenner onzer geschiedenis te zijn, om te weten, dat
al dat geschrijf historisch onwaar is, slechts leugens
en geleuter!

Wie weet niet, hoe Neerland's bourgeoisie in de
zeventiende eeuw een verwoede klassenstrijd tegen
het huis der Oranjes heeft gevoerd? Men denke
eens aan Oldebarneveldt en Johan de Witt, die
typische vertegenwoordigers der belangen van de
Hollandsche handelsburgerij, en met die feiten voor
oogen spreke men nog eens van „geheel het Neder-
landsche volk, dat steeds door onverbreekbare
banden met Oranje verbonden was!" Of men denke
aan de liberale bourgeoisie van het jaar 1848, die
aan het koningschap elke werkelijke macht ontnam,
omdat de belangen van handel en industrie niet
meer veilig waren bij „ons geliefd Oranjehuis."

Waarom dan thans die verloochening der werke-
lijkheid? Omdat reeds een groot deel der Neder-
landsche arbeidende klasse in gaat zien, dat „ieder
jaar een Oranjekindje" voor haar het leven niet
schoon maakt! Steeds meer, en meer wordt ook het
Nederlandsche proletariaat zich zijn werkelijke
klassepositie bewust en daarom wordt het voor de
bourgeoisie iederen dag noodzakelijker het inzicht
in de maatschappelijke verhoudingen te verdoezelen.
Het koningschap, dat middeleeuwsch overblijfsel,
moet met allerlei mystiek worden omhuld, er moet
een bovenaardsche, „goddelijke" glans van uitgaan,
die de oogen van den arbeider verblindt voor het
licht der werkelijkheid.

Doch nutteloos is al dat reactionair gedoe! Het
licht van het socialistisch-weten is een fel-glanzende
zon en al dat sprookjesachtig lichtgeflonker van
het koningschap „bij de gratie Gods," kan slechts
schijnen in het nachtelijk duister der onwetendheid.

Niet, omdat de republikeinse staatsvorm de
opheffing van het kapitalistische stelsel zou zijn,
wil het proletariaat de opheffing van het koning-
schap. Dat weet de arbeidende klasse wel beter.
Maar de republiek is de regeeringsvorm waarin de
klassenstrijd het meest onverhuld tot uiting komen
kan, de republiek is de staatsvorm, ontdaan van
elke sentimenteele, middeleeuwsche schijn! En het
zien van de werkelijkheid, van elk omhulsel bevrijd,
is voor het proletariaat van het hoogste belang.

Men heeft het prinsesje den naam van Juliana
gegeven, den naam der stammoeder van het huis
Oranje, daarmee willende uitsprekende de verwach-
ting van een nieuw roemrijk opleven.

Aan ons, sociaal-democraten, dringt zich onmid-
dellijk een andere symboliek op. Dit kind werd
geboren op den dertigsten April, den dag vooraf-
gaand aan den eersten Mei. De eerste Mei is voor
het bewuste proletariaat van de geheele wereld het
begin van een nieuwe strijdperiode. Hij is de
socialistische Nieuwjaarsdag. Op dien dag besluit
het, als het in duizendtallen bijeen is, zijn strijd
nog krachtiger te voeren, dan in het jaar dat ach-
ter hem ligt, de fouten te vermijden, die het in
het verleden heeft gemaakt. Iedere Een-Mei-dag is
voor hem de aanbreekingsdag der proletarische lente,
waarop duizenden gewekt worden uit den winter-
slaap van het nog-burgerlijk denken en doen.

Dertig April laatste dag van den winter. Eén
Mei eerste dag van de lente, voor het proletariaat!
Die dwaze Koningskind-vergoding toont aan, dat
de burgerklasse, al hare vroegere idealen als waar-
deloos heeft weggeworpen, dat zij oud is, en tot
heerschen wel haast niet meer in staat. Het prin-
sesje Juliana gaf aan de burgerij van Nederland

eene ongezochte gelegenheid hare ouderdoms-af-
teling te bewijzen. Het Koningskind is het beeld
van het verleden, van den winter, niet het sym-
bool van nieuwen bloei. Dit is slechts te vinden
bij hen, die niet in gouden wiegen, maar in de
krotten en hutten der arbeiders werden geboren.
Het symbool van het nieuwe, opbloeiende leven
was de Een-Meidag, de dag der wapenschouwing
van het internationale proletariaat.

S. D. W.

Van kleine en groote slagers.

Er was eens een kleine slager en een groote. Ze
verkochten beide hun vleesch niet aan de arbeiders
van hun eigen land. Die hadden geen geld om hun
vleesch te koop. Maar ze voerden het uit naar
een ander land, en men noemde ze daarom export-
slachters.

Doch met dat al bleef de eene een kleine en de
andere een groote slager. En met groote heeren is
't kwaad kersen eten, dat zou de kleine slager
bemerken.

Want in 't vreemde land wilde men 't Holland-
sche vleesch slechts koop, als 't goed was. Dat
vreemde land was Engeland en men bewaarde daar
herinneringen aan Hollands beroemde boter, waarin
ook keien voorkwamen en was op zijn hoede. Dat
was dan ook voorzichtig, want de kleine slager kon
niet zoo gemakkelijk het verlies van een varken of
koe, die niet geheel gezond was, lijden en probeerde
't slechtere vleesch wel voor beter te verkoopen.

En de Hollandsche minister sloot een overeen-
komst met den Engelschen, waardoor in dit land
alleen goed vleesch zou kunnen komen. Hij maakte
een wet, waarin stond dat de groote en de kleine
slager zijn vleesch moest laten keuren. En de kleine
noch de groote slager mochten vleesch meer slachten,
dan op bepaalde dagen, zoodat de keurmeester er
bij kon zijn.

Dat was alles voor den grooten slager erg noodig,
want zijn vleesch kwam in diskrediet en hij kon
geen goede prijzen en dus geen winst meer maken.
Al leverde hij al goed vleesch, men vertrouwde hem
niet, omdat de kleine slager wel eens knoeide. En
winst maken moest hij. En een goede winst maken
ook. Daarom was onze groote slager tevreden met
de wet van den minister, die de groote slagers te
vriend hield, want zij waren mede de steunpilaren
van zijn staat. De groote slager betaalde met
plezier voor elke keuring aan den keurmeester vijf-
tien gulden en voor elk beest vijftien centen.

Ook omdat hij dat gemakkelijker kon doen dan
de kleine slager. Want hij begreep niet, waarom
die kleine wel noodig waren. Hij meende, hoe minder
slagers en hoe grooter, hoe beter. Dat maakte niet
alleen de kosten minder, maar 't maakte 't ook
gemakkelijker onderling den prijs vast te stellen en
meer winst te maken. En de minister was 't met
hem eens, want zij waren mede de steunpilaren
van zijn maatschappij.

Maar de kleine slager was niet tevreden. Hij
stond toch al achter bij den grooten slager. Zijn
bedrijfskosten waren veel grooter, de groote slager
kon vele beesten gelijk doen vervoeren en dat kon
hij niet. En de groote slager had voor 't keuren
van zijn vele beesten evenveel te betalen, als hij

voor 't keuren van zijn weinige, zoodat hij minder verdiende en de concurrentie met den grooten niet zou kunnen volhouden.

Doch de kleine slager had ook vriendén bij de regeerenden, die aan den minister zijn klachten overbrachten. Dat waren menschen, die niet zagen, dat in het geheele land de kleinen verdrongen worden door de grooten, die niet inzagen, dat om veel winst te maken, dit noodig was. Ze begrepen ook niet, dat daaraan niets te doen was, dat de groote slaggers nog veel meer middelen hadden om de kleine slaggers ten onder te brengen en dat de minister de kleinen de hand niet boven 't hoofd kon houden, omdat de grooten machtiger waren. Daarom had de minister de wet ook zoo moeten maken. En al beloofde hij inschikkelijkheid op allerlei bijzaken, in de bevoordeeling der grooten boven de kleinen mocht hij geen verandering brengen.

In de Kamer zaten ook vertegenwoordigers der arbeiders en een van hen kwam ook de kleine slaggers te hulp en hielp den vriend van den kleinen slager.

Het heeft hem niet gebaat.

Want het is niet mogelijk den kleinen slager te helpen, zomin als het mogelijk is den kleinen handwerksman en den kleinen boer op de been te houden. Met hun achterlijke bedrijfswijze kunnen zij de concurrentie niet volhouden, zij kunnen niet geholpen worden, omdat 't in strijd is met den gang der maatschappelijke ontwikkeling en dus onmogelijk. Dat zou alleen kunnen door van den kleinen slager een grooten te maken.

De kleine slaggers zullen verdwijnen, zooals de kleine boeren en de kleine handwerkers.

Zij zullen hun hopeloos pogen moeten opgeven en plaats komen te nemen in de rijen van 't proletariaat.

Daar kunnen en zullen ze de zegepraal der proletariërs komen bespoedigen. C.

Kleine politieke feiten.

De S. D. A. P. heeft op haar congres te Rotterdam 'taan socialistische woorden natuurlijk niet laten ontbreken. Wij, die haar niet alleen van buiten maar ook van binnen zoo tamelijk kennen, weten wat we van die socialistische frasen hebben te denken, waarmee zelfs de uiterste kleinburgerlijke opportunisten in de S. D. A. P. niet karig zijn, wanneer ze die noodig hebben. Wij weten uit de practijk, hoe weinig er van die frasen terecht komt in de practijk, in de politieke practijk der S.D.A.P., wanneer het er, waar het haar vooral op aankomt, om te doen is, kiezers uit het nu bestaande, d.w.z. voor slechts een kleine minderheid *proletarische* kiezerscorps te winnen.

Wat dunkt u van een verkiezingscirculaire als die, waarmee voor den candidaat der afdeling Rotterdam V, den belastingcommies J. ter Laan wordt gewerkt?

Dit manifest, ondertekend door een comité, bestaande uit 4 ambtenaren, leden van de S. D. A. P., richt zich eenvoudig tot de ambtenaren als *ambtenaren* en wijst er op, dat eene groote categorie van „staatsburgers” nog niet in de Kamer vertegenwoordigd is en *aus* ook hun belangen „worden achtergesteld bij en ten bate van het algemeen belang.” Het heet dan:

„Hoe komt dat en moet dat nog langer zoo?

Hoe het komt? Ons inziens omdat, naast nog onderscheidene andere oorzaken, er in algemeen zinn te weinig, veel te weinig arbeids-afgevaardigden in de regeerende lichamen zitting hebben, en dat van diegenen, die er nog zijn, niet één ambtenaar geweest is, zooals wij dat zijn, ambtenaar dus in de betekenis van Staats-, provincie- of gemeente-arbeider...

Is 'teigenlijk niet te gek, dat in ons parlement niet één inferieur ambtenaar zitting heeft?

Aangenaam — men lette op het door ons gecursiveerde — voor de parlementaire vertegenwoordigers der S. D. A. P., die het, meenden wij, in dit opzicht nooit aan ijver hebben laten ontbreken!

Maar, niet waar? hier hebben we wel de echte sociaal-democratische propaganda door sociaaldemocraten. Het zaakje is bovendien slim ingepikt, aangezien men de, vooral na het uittreden der Marxisten, zeer zwakke afdeling der S. D. A. P. den ambtenaar-candidaat heeft laten stellen, terwijl de verkiezingsactie voor dezen ambtenaar-candidaat feitelijk in handen ligt van een stelletje ambtenaren, die ook leden der S. D. A. P., maar niet eens allen in district V woonachtig zijn. Zoo is de schijn van een „sociaaldemocratische” candidatuur ten minste gered.

* * *

De S. D. A. P. is geen bijwagen van het linksche blok, niet waar? Met verontwaardiging wijzen de

leider Mr. P. J. Troelstra en de onder zijn opperleiding arbeidende Volkredactie deze verdachtmaking van de hand. Er is immers geen bondgenootschap met de linksche liberalen en burgerlijke democraten en bij herstemming steunen wij hen, zoo heet het, omdat ze onze eischen ondersteunen: ze zijn immers voor Algemeen Kiesrecht, voor staatspensioen, voor den 10-urendag.

Curieus is het in dit verband te letten op de wijze, waarop het hoofdorgaan der S. D. A. P., dat feitelijk de taktiek aangeeft en de richting voorschrijft voor heel het optreden der partij tegenover de burgerlijke partijen, polemiseert.

Wij meenen het kolossale verschil in toon en uitdrukkingswijze, wanneer er geslagen wordt naar rechts, met den toon, waarop niet geslagen maar vermaand wordt naar links.

Men neemt, om dit te zien, b.v. „Het Volk” van de vorige week maar ter hand.

Wij vinden daar in het Zaterdag-nummer (24 April) een artikel: Vrome zwendel, gericht tegen de A. R. Partij en de „Standaard”, in het Zondag-nummer: Aftakeling, tegen de A. R. Partij, beide in den juisten, d.i. in een zeer fellen toon, Dinsdag een hoofdartikel: Zwendelen met het arbeidersleven tegen Patrimonium en de „Standaard”, waarvan de titel den inhoud reeds kenmerkt. En daartegenover zie men den toon en de wijze van uitdrukking in het artikeltje: Rare kostgangers van 30 April, dat zich bezig houdt met een vrijzinnige candidatuur voor Tietjerksteradeel.

In dit district schijnt door de vrijzinnige kiesverenigingen, „allen behorende tot de Liberale Unie-kleur, nogal bespikkeld met vrijzinnig-democratische spatjes”, zooals „Het Volk” het uitdrukt, een candidaat gesteld te zijn, die blijkt te zijn tegen A. K.

Wordt er nu hier ook op de meest heftige wijze, zooals in de artikelen tegen Kuiper, A. R. Partij, de „Standaard”, Patrimonium enz. uitgevaren? Wordt hier gesproken van „Liberale Zwendel?”, wordt hier de qualificatie: „Zwendelen met het arbeidersbelang” of iets dergelijks toegepast?

Ach neen. Hier luidt de titel van het artikeltje: „Rare kostgangers”, wordt gesproken van „een vermakelijke toestand”, wordt op zachte en kalme wijze betoogd, tegen den heer Rengers, den candidaat in quaestie, dat het A. K. toch heusch zoo'n nuttige zaak is, dat de Liberale Unie zoo goed heeft gedaan met „de tegenwoordige kieswet af te vallen”, en wordt ten slotte geconstateerd, dat „Onze Lieve Heer in de Nederlandsche politiek rare kostgangers heeft”.

Vriendelijk, niet waar? Zacht en welwillend, zooals een onderwijzer behoort op te treden tegen een leerling, een oudere, wijzere broer tegen den jongeren, die een misstapje begaat. En evenwel . . . de S. D. A. P. is geen bijwagen!

* * *

De vrijzinnig-democraten zijn . . . democraten. Dat staat als een paal boven water. Zij althans zijn voor A. Kiesrecht, zij althans zijn voor democratische en sociale hervormingen. De S. D. A. P. rekent er op, dat zij althans in het Parlement, wanneer 't eens zoover komt, onder de zweep der arbeiders en van Troelstra, zullen stemmen zooals 't behoort. Want we zullen met het A. K. toch zeker niet behoeven te wachten tot er 51 Schapers in de Tweede Kamer zitten. Dat zou te erg zijn.

De vrijzinnig-democraten hebben, nog niet zoo lang, een veelbelovenden jongen propagandist in hun gelederen, die eerst tot de Unie-liberalen behoorde. Een fijn onderscheid, zooals u weet. Unie-liberaal en vrijzinnig-democraat, hetzelfde is het niet. Iets anders is het feitelijk ook wel niet. Maar enfin, het is toch iets anders.

Deze jonge veelbelovende propagandist heet Hans, vroeger jong-liberaal, nu vrijzinnig democraat en een vurig clericalen-vreter en democraat.

En wat doet me daar die veelbelovende en brutale snuiter, die pas vrijzinnig-democraat en propagandist is van „de” democratische partij?

Daar geeft hij notabene! een dikke brochure uit bij Nijgh en Van Ditmar te Rotterdam, met als motto „Ehret die Frauen” van Schiller, — u weet wel uit het Lied van de Klok, — waarin hij een „betoog” levert „tegen de toekenning van het stembiljet aan de vrouw”. Een betoog van sta-vast, een betoog, meneer, waar niet veel tegen in te brengen is. Daarvoor is die man nu vrijzinnig-democratisch propagandist geworden om zich te verklaren tegen de democratie, tegen de toekenning van politieke rechten aan de vrouw. En dat op dezelfde „gronden”, waarvan de clericalen zich

bedienen. „De vrouw hoort in het huisgezin.”

De „democratische” partij zit er maar mee, met zoo'n propagandist.

En wat zal die partij goed en eensgezind stemmen in de Kamer, wanneer putje eens bij paaltje komt!

Tusschen haakjes: de heer Hans verklaart zich op pag. 4 van zijn brochure ook voor het bekende ontslag der drie gemeente-ambtenaren te Amsterdam. Dit ontslag was in overeenstemming met „gezond democratische beginselen”. Een zelfde „gezonde” democratie doet hem zich tegen vrouwenkiesrecht verklaren.

Welk een schoone bondgenooten in de Tweede Kamer voor de doorvoering der arbeiders-eischen!
v. R.

De Marxisten in Holland.

In zijn artikel „Sekte of Klassepartij” (*Neue Zeit.*, XXVII, 2, blz. 4 vgg.) had Kautsky o.a. geschreven: „De Britsche Arbeiders-Partij . . . sluit de Marxisten niet uit, zooals de Hollandsche Arbeiders-Partij [S. D. A. P.] dat doet . . .”

In de *Neue Zeit.* van 30 April komt een lid der S. D. A. P., Dr. W. A. Bongers, hoewel een tegenstander der uitsluiting, hiertegen op met de bekende argumenten van *Het Volk*, Troelstra, Duijs c.s., argumenten die wij uit plaatsgebrek en omdat ze onze lezers overbekend zijn, niet nogmaals kunnen plaatsen. Kautsky publiceert daarop in dezelfde *Neue Zeit* het volgende antwoord:

Genosse Bongers dwaalt als hij meent dat ik den door hem bestreden zin zou hebben neergeschreven, omdat ik de tegenpartij niet aanhoorde. Dan zou ik mij de ooren volkomen hebben moeten dichtstoppen, want de tegenpartij heeft luid genoeg gesproken, zoowel op haar congressen als in de pers. Maar juist de uiteenzettingen der tegenpartij waren het, die mij aanleiding gaven tot de uiting waartegen bezwaar wordt gemaakt, en het schrijven van Gen. Bongers bevestigt het. Zij alle doen blijken, dat de *Tribunen* menschen alleen dáárom werden uitgezet, omdat zij op de Kamerfractie zakelijke kritiek van het standpunt van den klassenstrijd uitoefenden. De gelijkstelling met de in Erfurt in 1891 uitgezette „jongeren” is ook volkomen onjuist, want die uitzetting geschiedde, omdat zij het partijbestuur eerlooze handelingen ~~verweten~~ *stelselmatig* bederven van de partij en wegsnijten van partijgelden aan leegloopers. Niemand kan zeggen dat de „Tribunisten” dergelijke „kritiek” hebben uitgeoefend.

Als Gen. Bongers tegen mij aanvoert, dat niet alle Marxisten uit de partij gezet werden, ja dat men de redactie van een wetenschappelijk partijweekblad zelfs twee Marxisten toevertrouwde, dan geef ik gaarne toe dat de Sociaal-Democratische Arbeiders Partij in Nederland nog niet zoóver heen is, alle marxisten *principieel* uit de partij zetten. Men duldt ze, maar men duldt niet hun kritiek. Men maakt zich niet zoó belachelijk, de Marxistische Theorie buiten te sluiten, maar men wil haar den weg naar invloed op de praktijk versperren, een invloed die voor een minderheid alleen door middel der kritiek mogelijk is. Een andere betekenis kan de uitzetting der Tribunisten niet hebben.

Het zou mij zeer verheugen als ik mij vergiste, als steeds de grootst mogelijke vrijheid van kritiek op de daden van de partij en van de Kamerfractie aan het nieuwe wetenschappelijke partijblad veroorloofd zou zijn — maar in dat geval zou de uitzetting der Tribunisten onverklaarbaar zijn, niet alleen doelloos, maar direct nadeelig. Deze uitzetting benadeelt de partij veel meer dan de scherpste kritiek van de *Tribune* zou hebben vermocht.

Zelfs als alle verwijten juist waren die Gen. Bongers naar de „Tribunisten” slingert, zou de tegenstelling tusschen de houding der Engelsche en der Hollandsche arbeiderspartij tegenover de Marxisten, die ik in den bedoelden volzin constateerde, niet zijn uitgewischt. Alles wat tegen de Tribunisten wordt aangevoerd, dat zij sektariërs, übermarxisten zouden zijn, die hatelijke en ontijdige kritiek op de arbeiderspartij zouden uitoefenen — dat alles wordt ook, ja in nog sterkere mate door de Engelsche arbeiderspartij der Sociaal-democratische Partij verweten. Toch sluit de arbeiderspartij haar niet buiten, maar wenscht zelfs haar aansluiting aan de partij.

Het feit blijft dus bestaan dat de Hollandsche arbeiderspartij tegenover Marxistische kritiek, die haar lastig is, veel onverdraagzamer is dan de Engelsche.

Dat zij daarbij een Marxistisch program heeft, dat maakt haar praktijk niet beter.

22 April.

KARL KAUTSKY.

Kosteloos onderwijs.

Het is naar aanleiding van de voorstellen der commissie voor ons strijdprogramma en ook in verband met wat 't „Volk” over deze eisch schrijft, noodzakelijk geworden — zij 't een korte, althans een zakelijk zoo volledig mogelijke verdediging van dien eisch — te doen hooren.

Waarom eischen we, en eischen b.v. ook het Erfurter en andere sociaal-democratische programmas: kosteloos onderwijs, waarom eischt dit ook de internationale resolutie van Londen, in stede van te vorderen een evenredige schoolgeldheffing, zooals het Volk dit wenschte.

De toelichting op 't Erfurter Program geeft reeds een hoofdzaak. De staat die schoolplicht eischt, heeft ook te zorgen voor de verstrekking van 't schoolonderwijs. Er zijn weinige uitgaven uit openbare middelen, zoo luidt het, die zoo goed gemotiveerd en zoo vruchtdragend zijn. Wanneer de staatsburgers hunne openbare plichten zullen vervullen, dan heeft de staat daarvoor de economische ondergrond te verschaffen. En 't vergelijkt dan dezen eisch met algemeene weerplicht, waarvan de kosten eveneens door den staat moeten worden gedragen.

't Is dan ook duidelijk, waarom de S.D.A.P., die de verplichte staatsschool niet vraagt, van dezen eisch kan afwijken, doch wij, juist omdat we dezen eisch stellen, dat niet kunnen noch mogen doen.

Doch er is veel meer. Evenredige schoolgeldheffing is niets anders dan een soort verbruiksbelasting, een belasting die niet gedragen wordt door allen, doch door diegenen, die van het onderwijs gebruik maken. Wij eischen kosteloos onderwijs, kosteloze rechtsbijstand, kosteloze geneeskundige hulp en ziekenverpleging en niet een belasting naar draagkracht voor degenen die die hulp van noode hebben, omdat daardoor een belasting geschapen zou worden, die vrijstelt juist diegenen, die 't minst in aanmerking komen om vrijgesteld te worden. Men zou evengoed de straatverlichting kunnen doen betalen door de menschen, voor wier huis de lantaarn brandt.

Wij hebben voor de afwenteling van den belastingdruk betere middelen en eischen een sterke opklimmende belasting op de inkomsten, het vermogen en de erfenissen. Wij eischen juist en ook onze commissie doet dit terecht; afschaffing van alle belastingen op noodzakelijke volksbehoeften.

Een algemeene inkomstenbelasting treft den belastingsschuldige zonder hem in staat te stellen, daaraan te ontkomen door zoovele ontduikingen als b.v. een evenredige schoolgeldheffing zou toelaten. Bovendien zou de arbeidersklasse plaatselijk nooit die kracht kunnen ontwikkelen, die ze in 't algemeene politieke lichaam ontwikkelen kan.

Dat zijn in 't algemeen de redenen, die ons doen stellen den eisch: kosteloos onderwijs, en niet: evenredige schoolgeldheffing.

De vergelijking trouwens tusschen rechtspraak en onderwijs is een in velerlei opzichten onjuiste. Onderwijs is een wapen in handen der arbeidersklasse en elke hoeveelheid ontwikkeling door de arbeiders voor zich veroverd is haar een wapen te meer. Voor den strijd eener klasse is onderwijs een onontbeerlijk wapen. 't Spreekt van zelve, dat 't kapitalisme tracht het onderwijs dienstbaar te maken aan haar belang, doch 't is haar niet mogelijk dit te doen, zonder die arbeidersklasse de meest noodzakelijke kundigheden, die een voorwaarde zijn ook voor haar strijd, te verschaffen.

Een dergelijk karakter draagt de rechtspraak niet. Er is trouwens een eigenaardige tegenspraak tusschen de soevereine minachting, waarmee „Het Volk” mannen als Kautsky en organen als „Leipziger Volksz.” behandelt en de wijze waarop ze citaten van hen meent te kunnen en mogen gebruiken tegen ons.

Dezelfde Kautsky, die in 't eene nummer iemand heet, „die de waarheid niet wil zien en er een zekere wellust in schijnt te vinden zich zelf wat wijs te maken,” schijnt in een volgend nummer toch nog goed genoeg te zijn, om tegenover onze meeningen te worden aangehaald.

We zullen ons dan ook om de argumenten van den heer Duys niet al te druk maken. 't Is overigens aandoenlijk te vernemen, dat het juist Duys was, die op het congres der gemeenteraadsleden Vliegen verweet een ketter te zijn van de ergste soort, omdat deze den eisch van kosteloos onderwijs plaatselijk wilde vervangen door evenredige schoolgeldheffing.

Laat de S. D. A. P. trouwens eens kalm af-

wachten, welke eisch de S. D. P. op haar program zet, en ook de verdediging der commissie. De evenredige schoolgeldheffing staat nog niet op ons program, zelfs nog niet op dat der commissie.

't Revisionistisch verval schuilt in de S. D. A. P. niet slechts in 't loslaten van beginselen, zooals hier met kosteloos onderwijs 't geval is. Stelt men dezen eisch, dan staat daarbij vast, dat de arbeidersklasse zijn onderwijs niet betaalt. Door dezen eisch te laten vallen, als te academisch, komt men ertoe genoeg te nemen, met een eisch, waarbij de arbeidersklasse een deel, zoo al niet een groot of het grootste deel betaalt. Doch dat is 't niet alleen. 't Verval schuilt 'm ook in 't zonder eenig openlijk protest toelaatbaar zijn van 't in de praktijk opheffen van een programpunt van een dergelijke belangrijkheid.

Dat dit kan geschieden teekent een partij meer nog. dan 't niet deelen van bepaalde principes.

C.

Onbevoegd gezag.

Zie „Zelfverleugening” Het Volk 5 Mei 1909.

Bonger licht, blijkens een hoofdartikel uit „Het Volk” van 5 Mei Kautsky in over de „Tribune-questie”.

Mogen we Bongers even in herinnering brengen, dat hij „De Tribune” niet gelezen heeft. Wel heeft hij zoo nu en dan eens het blaadje in handen gehad, maar dan wist hij vooruit al, wat er in zou staan en — dat kwam dan uit ook! Zoo ongeveer was indertijd zijn blozende belijdenis.

Bonger is een wetenschappelijk man. Er is echter in Bongers partij nog een man, wiens woord ook gezag heeft, n.l. F. v. d. Gjes, die van meening is, „dat een betere verzameling van Marxistische, sociaal-democratische propagandageschriften er in de Hollandsche literatuur niet bestaat.”

Dit gezaghebbend woord konden wij in onze afdeling toen nog niet stellen tegenover dat van Bongers.

Wij doen het nu.

En met des te grooter ergeris over de lichtvaardige wijze, waarop een wetenschappelijk man in deze kwestie partij koos en blijft kiezen tegenover de mannen, die zich de verbreiding der socialistische wetenschap ten doel stelden en dat op zoo kranige wijze hebben gedaan.

Amsterdam.

A. JAGER.

Uit het Buitenland.

Congressen.

Hoewel het al wat laat is, moeten wij onze lezers toch nog een kort overzicht geven van enkele voorname tijdens de Paaschweek gehouden congressen van verschillende socialistische partijen, ook al zijn wij verplicht daarvoor andere belangrijke gebeurtenissen in het Buitenland, zooals de Turksche Revolutie, de politieke spanning in Duitschland enz., deze week nog ter zijde te laten. Maar behalve het congres van de I.L.P. (Onafhankelijke Arbeiderspartij) in Engeland, waaraan wij een stuk hebben gewijd, zijn ook de verhandelingen van enkele andere arbeiderspartijen te belangrijk dan dat wij zouden mogen verzuimen ze van uit een Marxistisch oogpunt te laten zien.

* * *

In de eerste plaats dan iets over het Congres der Fransche Partij te St. Etienne.

„Een congres der radeloosheid,” zoo betitelt de medewerker van de „Leipz. Volkszeitung” den jongsten partijdag der Fransche Partij; de bekende Marxistische schrijver Rappoport oordeelt in de „Neue Zeit” niet anders en wanneer men de verhandelingen leest van dezen partijdag kan men dit oordeel licht begrijpen.

De Fransche Partij vertoont inderdaad een zonderling schouwspel.

Aan den eenen kant bevindt zij zich sinds eenigen tijd in een periode van nieuwe groote successen bij de stembus; in de laatste maanden zijn door aanvullingsverkiezingen niet minder dan 7 nieuwe afgevaardigden, die haar program onderschrijven, in de Kamer gekozen; het stemmenaantal op de socialistische kandidaten uitgebracht, is sinds 1906 in alle districten, waar de Partij aan den verkiezingsstrijd heeft deelgenomen, zeer belangrijk gestegen, hier en daar zelfs kolossaal. Maar aan den anderen kant biedt de Partij meer dan ooit een beeld van verwarring en verdeeldheid.

Terwijl op den vorigen partijdag, toen Hervé, de

bekende anarcho-socialist in de gevangenis zat, alles in de Fransche Partij rozegeur en maneschijn scheen, terwijl men zich toen te Toulouse op een motie vereenigde, wier nietszeggendheid of verkeerdheid wij toen aanduidden, bleken nu de verschillen weer in hun ware gedaante, zonder dat de Partijdag ook nu weer de kracht had om de door het beginselprogramma en het karakter eener sociaaldemocratische partij gegeven grenzen aan te wijzen ten opzichte van afwijkingen naar links en rechts.

De echte, fanatieke aanhangers van het reformistische blok zijn op 't oogenblik, tengevolge van de politieke omstandigheden, het optreden van het ministerie Clemenceau en der socialistische renegaten, zeer weinig talrijk in de Fransche Partij. Breton is feitelijk de eenige, die met een soort van heldenmoed een tactiek aanprijst van samenwerking met de radicalen, welker onzinnigheid Jaurès en de overige reformisten, die het theoretisch met Breton eens zijn, voor 't oogenblik inzien. Maar de anarcho-syndicalisten steken rumoeriger dan ooit het hoofd op; zij, die in de grootste federatie der Partij, in Parijs, het overwicht hebben, treden steeds brutaler op tegen de parlementaire tactiek, tegen de deelneming aan de verkiezingen of althans de waarde daarvan en vóór de „revolutionnaire gymnastiek,” die, wanneer ze toegepast werd, op eindeloze standjes met de politie zou uitloopen. Hervé en zijn blad verwerpen niet alleen de strijdmiddelen der Partij, den strijd om de politieke macht, maar noodigen zelfs uit tot het oprichten van nieuwe anarchistische federaties naast de bestaande, d.w.z. die federaties, welke onder invloed van de Marxisten hoofdzakelijk staan. Want de Marxisten, die wekken vooral den afschuw van de anarcho-syndicalisten, terwijl zij het met de reformisten over 't algemeen vrij goed kunnen stellen.

En naast deze excessen, die direct indruischen tegen het karakter en de noodzakelijke discipline eener socialistische Partij, waarin geen plaats is voor hen, die de strijdmiddelen en het program verwerpen, staan natuurlijk even groote excessen van reformistischen kant.

Varenne, redacteur van een burgerlijk radicaal blad, bestreed een candidaat der Partij; Brousse, wilde niet voor het stakingsrecht der ambtenaren stemmen en Rozier, ook een socialistische afgevaardigde wilde geen bijdrage aan de Partijkas leveren. Deze en dergelijke dingen zijn in de Fransche Partij mogelijk, zonder dat de meerderheid, die uit Jaurèsisten en vroegere Blanquisten bestaat, den moed of de lust heeft hiertegen in te gaan.

En het gevolg? Het gevolg is, dat de stemmen-cijfers, die gewonnen worden dank zij den op 't oogenblik voor de Partij gunstig waaiende wind — de brutaliteit van het radico-socialistisch bewind — dat die stemmen-cijfers niets bijdragen tot de werkelijke kracht, dwz. de organisatorische versterking en de grootere bewustwording der Partij en der arbeidersklasse. Zoo gewonnen, zoo geronnen, kan men van de cijfers zeggen. De Partij vereenigt, tengevolge van de gunstige gesteldheid, duizenden stemmen op een candidaat, terwijl een belachelijk klein getal arbeiders georganiseerd zijn in het kiesdistrict en zij laat die kiezers, nadat ze gestemd hebben, weer over aan de burgerlijke of aan de anarchistische verwarring.

Zoo komt dan ook Rappoport in de Neue Zeit tot de conclusie die wij beamen moeten: „het socialisme gaat in Frankrijk vooruit, de Partij echter gaat achteruit of blijft stilstaan. De Partij wordt van uit Parijs geregeerd en Parijs heeft z'n kleinburgerlijke ziel verkocht aan de anarchistische warhoofderij en het neo-blanquisme (de „nieuwste” theorie der anarcho's, die zich nu insurrectioneelen noemen en die door opstootjes den staat meenen te kunnen doen wankelen). In de zwakte der Partij ligt het grootste gevaar voor de toekomst van het Fransche socialisme daar een georganiseerde en werkelijk proletarische socialistische Partij de eenige waarborg is tegen vervalsching en verslechtering, van ons hoog, de wereld bevrijdend doel.”

Wij zien in de Fransche Partij en haar jongste congres weer een treffend bewijs, hoe noodig een scherpe en onverbiddelijke Marxistische critiek is voor het leven eener Arbeiderspartij. Wordt die kritiek gesmoord — en zij wordt ook, zij 't op andere wijze dan in de S. D. A. P. hier te lande, gesmoord door de talrijkste richting in de Fransche Partij — dan vreet het kwaad, oude dwalingen in een nieuw gewaad, steeds verder door.

Het grootste deel van den tijd op het congres van St. Etienne, dit moeten wij nog even vermelden, werd ingenomen door de discussies over de

organisatiekwesie, een voor Frankrijk met zijn nog altijd zeer groote landelijke bevolking en de langzame ontwikkeling van het industrieel kapitalisme, zeer belangrijk vraagstuk. Aangezien echter de discussies niet tot een eindresultaat leidden maar aan een commissie werd opgedragen de zaak tot het volgende congres te bestudeeren, kunnen wij met deze vermelding volstaan.

* * *

De Hongaarsche Partijdag bood nu ook niet een zoo verkwikkelijk beeld. Men weet, onder welke ontzaglijk moeilijke omstandigheden in dat land, waar een bende van bedorven beroepspolitici en jonkers de regeering en het bestuur in handen hebben, en waar de arbeiders het kiesrecht totaal missen, de strijd der sociaaldemocratie en der arbeidersbeweging moet gevoerd worden. De Hongaarsche regeering voert een strijd met alle wapens tegen de sociaaldemocratie en de vakbeweging en de strijd ter verovering van politieke wapenen: de strijd om het kiesrecht staat dan ook voor de Hongaarsche sociaaldemocratie in de eerste plaats op de dagorde. De Partij echter had zich hoofdzakelijk met een andere kwestie bezig te houden, die van de organisatie der Partij.

Hoe zonderling het moge klinken: in Hongarije moet de partij-organisatie nog worden tot stand gebracht, niettegenstaande de sociaal-democratie er reeds krachtig is. Er bestaan wel vakverenigingen, arbeiders-coöperaties, arbeiders-onthoudersverenigingen, turnverenigingen enz., maar geen partij-organisaties! Er is wel een jaarlijksch partij-congres, maar dit wordt bijeengeroepen door de besturen der vakorganisaties. De gedelegeerden der vakverenigingen kiezen dan een „partij-leiding.” De „partijleiding” is dus alleen verantwoordelijk aan de vakverenigings-bestuurders, niet aan de socialistische arbeiders.

De onhoudbaarheid van zulk een toestand is duidelijk. Het gebrek aan democratische partij-organisaties heeft niet slechts een verschrikkelijke corruptie tengevolge, maar aangezien de arbeiders slechts vakorganisaties bezitten, die zich hoe langer hoe meer alleen om de economische belangen van haar leden bekommeren, gaan de groote, algemeene gezichtspunten hoe langer hoe meer verloren, verwijderden de arbeiders zich hoe langer hoe meer van 't socialisme. De „partijleiders” willen dat natuurlijk niet inzien en bestreden elke poging, verandering te brengen. Gelukkig — moeten we haast zeggen — toonde op den duur de ontwikkeling zelf de onhoudbaarheid van den bestaanden toestand aan. Vóór drie jaar begon de regeering namelijk met het vervolgen van de vakverenigingen. De vervolgingen brachten bij den bestaanden toestand weldra ook de „partijleiding” in de grootste moeilijkheden. De inkomsten der „partijleiding” daalden steeds meer, de economisch verzwakte vakverenigingen waren niet van zins of in staat, het stijgende tekort der politieke leiding te dekken. Zoo ontstonden tusschen de vakverenigingen en de partijleiding geschillen en ontdekten de vakverenigingen op eens, dat er voor een Partij niet slechts een leiding maar ook organisaties noodig zijn. De partijleiding verzette zich weliswaar met alle machten en alle middelen — o.a. door zich valscheijk te beroepen op Kautsky, R. Luxemburg, e.a. — tegen de noodzakelijke veranderingen, maar zij werd op dit congres gedwongen te beloven aan de oprichting van partijorganisaties te beginnen. Een andere vraag is echter... of ze de belofte houden zal.

Bij het voorlaatste punt der dagorde, toen er sprake was van de vervolgingen der vakverenigingen, hield de partijbestuurder Garbai een lange rede — tegen den opbouw van partijorganisaties en verklaarde zelfs, dat niet slechts de opbouw zelf, maar ook de verhandelingen over deze vraag verderfelijk waren voor den klassenstrijd. Vele gedelegeerden protesteerden tegen deze rede en uit deze protesten mogen wij de verwachting afleiden, dat de partijleiding eindelijk rekening zal gaan houden met het ontwaakte bewustzijn der Hongaarsche arbeiders en aan de volvoering van de haar toegevoerde taak zal beginnen.

Bood dus het Hongaarsche congres aan den eenen kant een verheugend beeld van in de massa's zelfontwakend sterker socialistisch besef, aan den anderen kant kan een partijleiding, die zich met hand en tand en alle middelen verzet tegen wat in 't hoogste belang der arbeidersklasse is, ons geen bijzondere reden tot verheuging zijn.

v. R.

Nogmaals voor de Marxisten der S. D. A. P.

Als redactie achten wij het noodig te antwoorden op het redactioneel artikeltje van *Het Weekblad*, bijvoegsel van *Het Volk* van 30 April j.l. getiteld *Voor de Marxisten der S. D. P.* De Redactie van „Het Weekblad” acht zich n.l. door het stukje van onzen medewerker S. in het nummer van „De Tribune” van 24 April „op grievende wijze” beleedigd, en meent dat „ieder de onwaarheid moet voelen” van de „beteekenis” die daar aan de aanhaling van Troelstra is gegeven, dat n.l. de Redacteuren en medewerkers van „Het Weekblad” door de aanvaarding dier taak „het juist de Partij (d. w. z. de S. D. A. P.) mogelijk maakte, haar bekende scherpe besluiten te nemen, (d. w. z. het royement) tegen een groepje Marxisten...” En omdat de Redactie zich beleedigd acht en meent, dat die beteekenis van Troelstra's woorden onwaar is, vraagt zij: „Moeten wij dan besluiten dat in den strijd die de S. D. P. heeft aanvaard, haar wrevel zich het felste keert tegen wie haar in beginsel het naaste staan?”

We kunnen de Redactie van „Het Weekblad” — ze kon het naar onze meening trouwens weten — gerust stellen: wrevel koesteren we heelemaal niet, en fel zijn we enkel en zoo noodig tegen wie in beginsel tegenover ons staan. „De Tribune” vóór zoowel als na Deventer deed niet anders. Wij wenschen de Redactie van „Het Weekblad” niet te grieven of te beleedigen, en mocht dit door een of ander misplaatst woord toch zijn geschied, dan achtte de Redactie dit als niet geschreven.

Iets anders wordt het, wanneer de Redactie van „Het Weekblad” onzen medewerker S. en indirect ook ons beschuldigt „aan Tr.'s aanhaling een beteekenis te geven, waarvan ieder de onwaarheid moet voelen.” S. heeft in dit opzicht niet anders gedaan, dan de aanhaling van Tr. voor zichzelf laten spreken, en tegenover die woorden zelf van Tr. is het niet voldoende, dat de Redactie van „Het Weekblad” aanneemt, „dat Tr.'s bedoeling niet verder gaat”... dan de bedoelingen van de Redactie van „Het Weekblad.”

Immers dat gij, Redactie, zooals gij zegt, het royement „onmogelijk” achtte voor een Sociaal-demokratische Partij, bewijst naar onze meening drieërlei, i.e. dat gij u droevig hebt vergist; 2e. dat wat gij persoonlijk acht en aanneemt voor de bedoeling van de S. D. A. P. en zijn leiders niet de minste beteekenis heeft; 3e. dat ook naar uwe meening na dit voor een Soc. Democr. Partij „onmogelijke” royement de S. D. A. P. onmogelijk nog op de naam van Soc. Dem. Partij aanspraak kan maken.

De eenvoudige waarheid dus omtrent Tr.'s bedoelingen zit niet in uwe meening omtrent zijn woorden, doch in zijn woorden zelve. En die woorden spreken uit, dat uw aanvaarden van het „Weekblad” het de Partij juist mogelijk maakte haar scherpe besluiten te nemen, d. w. z. het royement van de Redactie der „Tribune”. Dit is een droevige waarheid, doch elke andere voorstelling is een vergissing uwerzijds.

Partijnieuws.

Amsterdam. Het verkiezingsbureau is geopend in Café Centraal, Nieuwe Prinsengracht 32, elken avond van 8 uur af. *Maandagavond zijn schrijvers noodig.* Huish. Vergadering op Dinsdag a.s. in Plancius.

Den Haag. De Meibetooging, georganiseerd door den Haagschen Bestuurdersbond, is uitstekend geslaagd. Wel was de middagvergadering slecht bezocht, maar 's avonds was de zaal van Tivoli stampvol. Wibaut hield een indrukwekkende rede. Met haar grooten transparant, waarachter zich een flink aantal leden en aanhangers hadden geschaard, maakte onze partijafdeeling een uitstekend figuur, wat zeer de aandacht trok tegenover het gemis van geestkracht, waarvan de afd. der S. D. A. P. bij deze gelegenheid heeft blijk gegeven. In een enkele dagen vroeger gehouden vergadering van den Bestuurdersbond werd zelfs door een der afgevaardigden van de S. D. A. P. (die n.b. kandidaat is voor de Tweede Kamer) bepleit om met het oog op de te verwachten Oranjefeesten den Meioptocht niet te laten doorgaan! Gelukkig is de H. B. B. op dit lumineuze denkbeeld niet ingegaan, en heeft de Haagsche burgemeester getoond minder vrees te hebben voor een Oranjeroes, dan deze revisionistische sociaal-democraat; de vergunning voor den optocht is gehandhaafd en er zijn geen ongeregelheden voorgevallen.

Leiden. Onze afd. hield sedert het laatste bericht een welgeslaagde wijkverg. met De Visser, en een, voor het late seizoen zeer goed bezochte cursusverg. met De Wolff als spreker. Aan de Meibetooging namen wij officieel deel, Gorter sprak voor een volle zaal van een 1200 menschen, waarvan een groot deel aan den optocht deelnam.

Met „De Tribune” wordt geregeld gecolporteerd. Sedert 1 April wonnen wij 6 nieuwe leden.

Wie den onderlingen strijd op de spits willen drijven werd weer door de S. D. A. P. gedemonstreerd, die ons voorstel om bij de raadsverkiezingen, elk slechts voor de helft der zetels kandidaten te stellen, met geheel afzonderlijke actie, naast zich neerlegde.

Westeremden. De afdeeling besloot tijdens de verkiezingscampagne geen openbare vergaderingen te beleggen. Tot het P.B. werd het verzoek gericht, in de a.s. herfst een drietal openbare vergaderingen te houden in de voornaamste plaatsen van het district. Wat de gemeenteraadsverkiezing betreft, werd nog besloten evenals in 1905 en 1907 uit te komen met één kandidaat, n.l. J. Balkema.

Rotterdam. Vrijdag 30 April vergaderde de afdeeling huishoudelijk. Het voornaamste punt van besprekingen vormde de actie tijdens de verkiezingen.

In Rotterdam IV is W. van Ravensteijn Jr. onze kandidaat voor de Tweede Kamer; in Rotterdam V zullen J. Kalker, W. van Ravensteijn Jr. en H. A. Wakker bij de periodieke verkiezingen voordien Gemeenteraad de kandidaten zijn. De voorstellen van het Bestuur betreffende de te voeren actie, die zich niet het minst zal richten tot de arbeiders, die nog geen kiezer zijn, werden goedgekeurd.

Dinsdag 4 Mei vond de eerste cursusvergadering over ons program voor leden en geïntroduceerden plaats in het Lokaal Baan 1, die goed slaagde.

Ontvangen boeken.

Staatspensionering. Brochure B. B. F. Geen mensch meer oud en arm. Arnhem. Stenfort Kroese en Van der Zande.

Een Dierenkolonie in een groote Stad door M. J. Brusse. Derde Druk. Geïllustreerd door Vaarzon Morel. Voor de Schooljeugd bewerkt door W. M. van Dijk, 2 deeltjes. Rotterdam. W. H. en J. Brusse.

Werkloosheid door J. Stoffel. Amsterdam. Van Loon.

Henriette Roland Holst. Geschiedenis van den Proletarischen klassenstrijd. Sociale Bibliotheek No. 9. Rotterdam 1909. Uitgevers-Maatschappij H. A. Wakker & Co.

Propaganda-Boekje van den Algemeenen Nederlandschen Zeemansbond. Afd. Rotterdam. Verslag van Oktober 1904. Februari 1909. Kantoor Boompjes 113, Rotterdam.

Weg met de Huisindustrie! door Veritas. Uitgave van de Kleermakers-Vereeniging „De Ster” te 's Gravenhage.

Karl Marx. Zijn Leven en Werken door Wilhelm Liebknecht met eene Inleiding en historische Aanteekeningen door Lucas. Uitgave van Em. Quérido. Amsterdam 1909.

Jaarverslagen van den Amsterdamschen Bestuurdersbond en van het Bureau voor Arbeidersrecht over 1908 en Bijlagen.

Flugschrift van de Centrale Bond van Bouwvakarbeiders.

De Kunst van Uitbuiten naar het Duitsch van O. W. Payes. Een Prentenboek voor jonge en oude Arbeiders, in de Stad en op het Land. Bos. Amsterdam.

Correspondentie.

Ontvangen voor de partijkas van 22 April tot en met 5 Mei: Aan Contributiën: Fr. v. d. Dr. te U. f 3.—; Afd. Leiden f 7.04. Aan Steunpenning: Kr. te R. f 0.50; P. J. Sch. B. te R. f 10.—; S. P. te A. f 1.—; L. D. te D. f 0.50; A. C. te A. f 0.50; C. Sp. te W. f 1.—; v. R. te A. f 4.—; J. G. Th. te Zw. f 10.—; J. D. te A. f 1.—; G. E. te A. f 10.—; S. v. d. H. en 3 anderen te R. en 2 anderen te d. H., samen f 5.—; Afd. Leiden f 10.—.

M. MENSING.
Steunpenning Tribune: J. v. d. B. f 0.25; E. J. W. f 0.50; E. W. f 0.50; J. M. f 0.25; E. S. f 1.—; J. L. f 0.20, Bussum.
Rectificatie. In het Ontwerp-Strijdprogram staat onder punt 11 Staatselpacht, dit moet zijn *Staatsverrech.*

Advertentiën.

De Kunst van Uitbuiten.
Socialistisch Propaganda-Prentenboek.
Bewerkt naar het Duitsch met afbeeldingen van HAHN, 16 bladz., formaat Notenkraker, in geïllustreerd omslag 10 ct., p. p. 12 ct. 25 ex. f 1.87^{1/2}, 50 ex. f 3.50, 100 ex. f 6.50, alleen à contant. - Groote hoeveelheden gemakkelijk te plaatsen overal. :: :: ::
J. J. BOS & Co., Kinkerstraat 300, Amsterdam.

De eenheid der Arbeidersklasse.

In „die Neue Zeit” kwam eenige weken geleden een leerrijke discussie voor over de eenheid der arbeiders-klasse. Naar aanleiding van den lof door den Engelschen correspondent voor verschillende Duitsche partijbladen gewijd aan het optreden der Engelsche Arbeiderspartij, die — zooals bekend — niet onvoorwaardelijk een socialistische partij is, ging Karl Radek na, wat beter is: één groote arbeiderspartij zonder socialistisch beginsel program of een kleine socialistische partij die gaandeweg de arbeiders wint.

Hij kwam tot de slotsom, dat er van verkiezen van het een boven het ander geen sprake kan zijn, want dat zonder socialistisch grondbeginsel een werkelijke eenheid eener arbeiderspartij onbestaanbaar is. Kautsky zette toen in een heldere historische beschouwing uiteen, dat in Engeland de kleine Sociaal-democratische partij en de groote Arbeiderspartij niet tegenover elkander staan, maar dat zij elkander op hun terrein van werkzaamheid, dat in Duitschland in één partij vereenigd ligt, aanvullen.

Hier blijkt dus reeds, dat de eenheid der arbeiders-klasse, die wij wenschen, iets anders beteekent dan de organisatorische eenheid alleen. Voor verschillende functies (verrichtingen) kunnen verschillende organen noodig zijn. Het duidelijkste voorbeeld hiervan zijn: de partij en de vakbeweging, die naar een bekend woord niettemin „één” zijn. Wanneer deze zich onder de bestaande verhoudingen in elkander zouden willen oplossen, zouden zij voor de vervulling hunner bijzondere taak een deel van hun geschiktheid inboeken. Overal waar zij oorspronkelijk niet van elkaar gescheiden waren, ontstaat bij voortgaande ontwikkeling der beweging, de behoefte aan een organisatorische zelfstandigheid, die wel een nauwe verstandhouding maar tevens-waar-noodig-ook wrijving toelaat. Natuurlijk beteekent in het algemeen éénheid van organisatie de grootst mogelijke kracht maar niettemin zou onder bepaalde omstandigheden een kunstmatige éénheid den groei naar werkelijke éénheid in den weg staan.

Deze werkelijke eenheid, waarvan de organisatorische éénheid slechts de uitdrukking zijn kan, is van geestelijken aard; zij ontspruit uit het denken en voelen van het proletariaat, is vrucht van het bewust verstand en het spontaan-voelend hart. Deze eenheid van het proletariaat, die ontstaat uit beredeneerd inzicht en warm gevoel heeft een dubbelen inhoud, een dubbele betekenis. Zij bestaat aan de eene zijde, uit de tegenstelling met alle andere klassen en tegelijkertijd uit de onverbreekelijke samenhang met de eigen klasse. Die eene zijde richt zich tegen de leugenachtige voorstelling van een eenheid als natie, de andere zijde verzet zich tegen versplintering in machteloze individuen. Zij scheidt het vijandige, het niet-bijeenhoorende, en verbindt het gelijksoortige. Zal in iederen arbeider het ideaal van de eenheid zijner klasse levendig zijn, dan moet bij deze twee dingen in zich hebben opgenomen: de noodzakelijkheid eener hechte organisatie en de vijandige stelling welke deze organisatie tegenover alle andere klassen moet innemen.

Als de geestelijke eenheid van het proletariaat reeds was bereikt, zou er geen enkel bezwaar bestaan tegen de formule, organisatorische eenheid, maar dan waren wij ook reeds overwinnaars. Die eenheid moet echter nog tot vollen wasdom geraken. En de eigene massa-organisatie, en de volledige afscheiding van alle andere klassen, verkeerden beide nog in hun ontwikkelingsperiode. „Strijdend moeten wij de eenheid veroveren”, zooals onlangs partijgenoot Strasser in „Der Kampf” schreef. De afwijkingen in de tactiek (strijdwijze) de scherpe kritiek, de inwendige strijd, al die dingen, die de burgerlijk-denkende ziet als zoovele bewijzen van persoonlijke tekortkoming, komen inderdaad voort uit deze eene daadzaak: dat de eenheid van het proletariaat nog slechts in staat van wording zich bevindt. Uit de miskenning van dit wordingsproces ontstaan de scheeve beoordeelingen van de praktijk, de kritiekloze lof, die slechts vergelijkt bij het vroegere, de geringschattende afkeuring die

slechts rekening houdt met wat nog bereikt moet worden.

Legt men de Engelsche Arbeiderspartij, die de aanleiding tot deze discussies was, de maatstaf aan van het in Duitschland bereikte Socialistisch inzicht, dan dwingt haar parlementaire tactiek dikwijls de scherpste kritiek af. Maar de kapitalistische ontwikkeling van Europa diende de Engelsche bourgeoisie dreef op de banen van imperialisme en beschermende rechten, heeft toch de arbeiders-vertegenwoordigers — hoezeer ook nog verstrikt in burgerlijke begrippen en hoe afkeerig nog van de leer van den klassenstrijd — daar hun verwerping van het militarisme en de belijdenis hunner Internationalen Samenhang, in scherpe stellingname tegenover de bourgeoisie gebracht.

Wel treft in de Engelsche Arbeiderspartij de tegenspraak tusschen de groote massa-organisatie van 2 miljoen vakarbeiders en het geringe klassebewustzijn ons in het bijzonder. Kautsky vestigt ter opheldering dezer omstandigheid de aandacht op het verschil in ontwikkelingsgang van Engeland en het vasteland van Europa. De beide elementen, waaruit het eenheidsbewustzijn bestaat, hebben zich hier en ginds niet op gelijke wijze en tegelijk met elkaar ontwikkeld. Op het vasteland sloot zich de arbeider, nadat hij zich zijn verhouding tot de bourgeoisie bewust geworden was, aan bij de partij; de verbinding met het gelijke ontstond uit de bewuste afscheiding van den vijand zijner klasse. In Engeland had het omgekeerde plaats: aansluiting tot een organisatie, maar zonder losmaking van de bourgeoisie. Eerst later wordt zich daar de organisatie langzamerhand bewust van haar tegenstelling tot de overige klassen en maakt zij zich van deze los in haar denken, tegelijkertijd daardoor tot inniger eigen samenhang der arbeiders gerakend. Eerst nu is dit proces gaande en hoe zwaar en moeielijk het is, toont de praktijk der Engelsche Arbeiderspartij.

Het zou dus ten eenen male onjuist zijn, de Engelsche Arbeiderspartij, die een tot afweer van kapitalistische aanslagen gevormden bond van vakverenigingen is, te willen vergelijken met een Arbeiderspartij op het vasteland, waar juist de tegenstelling tot de bourgeoisie het is, die de leden samenbindt. Nog veel minder mag men haar, die hoofdzakelijk de belangen en de inzichten der georganiseerde arbeiders-aristocratie vertegenwoordigt, als de verwezenlijking en de andere sociaal-democratische partijen als de hindernis der éénheid beschouwen. Waar de werkelijke eenheid nog zoo onvolkomen is, de massa der arbeiders zich nog zoo weinig als één, aan de bourgeoisie vijandige, klasse-voelt, zou het een onnutte poging zijn, kunstmatig een organisatorische eenheid te willen vormen.

Onlangs deed het Internationaal Bureau mededeelingen over zijn pogingen, in eenige landen aangewend, om door zijn bemiddeling de socialistische éénheid tot stand te brengen. Zoo nuttig als zulke pogingen kunnen zijn, wanneer de voorwaarden voor formeele éénheid aanwezig zijn, zoo onvruchtbaar moeten zij zijn, waar deze voorwaarden ontbreken. Niet is het voornaamste, hoe de uiterlijke schijn van formeele éénheid te bewerken, maar hoe, door welke vormen van organisatie, het worden, de groei der geestelijke eenheid van het proletariaat het krachtigst wordt bevorderd. Als die eenheid er is, komt de formeele eenheid van zelf.

A. P.

De verdeeldheid in Holland en de Internationale.

De *Leipziger Volkszeitung*, gelijk men weet op de *Vorwärts* na het grootste Duitsche sociaaldemocratische dagblad, schrijft in zijn nummer van 26 April j.l. een hoofdartikel over dit onderwerp. Wat het blad terecht opmerkt over de verzending van het Rapport door den Internationalen Sekretaris Huijsmans, ook wat het even terecht zegt over diens „misbruik van het prestige van het Internationaal Socialistisch Bureau” — zijn hoorders op het kongres te Rotterdam meenden en moesten meenen, dat hij in naam van het Internationaal Bureau sprak en lieten dit ook blijken, toch trad Huijsmans tegen deze verkeerde meening niet op! — we kunnen hieromtrent wegens de plaatsruimte niet de eigen woorden van de *Leipziger* weergeven. Maar dan vervolgt het blad:

Na dit alles is het niet meer twijfelachtig, dat Huijsmans, die in opdracht van het Uitvoerend Bestuur van het Internationaal Bureau als bemid-

delaar tusschen S. D. A. P. en S. D. P. in Holland was gekomen, daar na het mislukken van deze bemiddeling den naam en het prestige van het Bureau ten gunste van de S. D. A. P. en tegen de S. D. P. op onrechtmatige en bovendien taktloze wijze heeft misbruikt.

Dat hierdoor de positie van het Int. Bureau zeer is benadeeld, wordt door niets beter bewezen, dan door het Rapport over de onderhandelingen om tot eenheid te geraken van het Uitv. Best. zelve. Het is ons op het oogenblik niet mogelijk, dit in het Fransch geschreven, 41 bladzijden machineschrift omvattende dokument af te drukken. ¹⁾ Het bevat als feitenmateriaal alleen een uitgebreide, de voornaamste gewisselde stukken weergevende uiteenzetting van de in Brussel en in Holland gevoerde onderhandelingen, ²⁾ die, gelijk bekend is, schipbreuk leden door de weigering van de S. D. P., om de door de S. D. A. P. gestelde voorwaarden voor het weder opnemen van de uitgesloten Tribune-Redakteuren te aanvaarden.

Uit deze zuiver formeele kant van de uiteenzetting blijkt alleen — en dat is het eenige interessante van het Rapport — de volkomen ongegrondheid van het vroeger door *Het Volk* aan de S. D. P. gemaakte verwijt, dat de S. D. P. bij de onderhandelingen om tot eenheid te komen, zich niet loyaal zou hebben gedragen. Men zou hoogstens van een zekere prikkelbaarheid kunnen spreken, die overigens bij de formeele *Hetze*, waaraan de partijgenooten van de S. D. P. van de kant der revisionisten bloot staan, psychologisch slechts al te verklaarbaar zou zijn, en die misschien mede ertoe heeft bijgedragen, om Huijsmans' stemming ten gunste van de S. D. A. P. te doen zijn, wier leiders zoo verstandig waren, den Internationalen Sekretaris met een even natuurlijke als berekenende vriendelijkheid tegemoet te treden. Maar hoe dit ook zij, het Rapport van het Uitv. Bestuur — dat door zijn leden Anseele, Vandervelde en Furnémont mede ondertekend is — blijkt, voorzoover het niet zuiver een uiteenzetting van onderhandelings-formaliteiten is, een tendenzgeschrift van lage orde tegen de S. D. P. te zijn. Het schijnt enkel vervaardigd met het doel, om de positie van Huijsmans te rechtvaardigen en de lezers van het onrecht en de boosaardigheid van de S. D. P. te overtuigen. Op de zakelijke gronden van de scheuring in de Partij, d.w.z. op de principieële meningsverschillen en op de discussies, die voorafgingen, gaat het Rapport met geen woord in. Het stelt zich met de komieke verklaring tevreden, dat deze geschillen, die „aan de oude theologische disputen herinneren,” aan het geestelijk milieu van het . . . . Calvinisme hun ontstaan hebben te danken, dat tot een „gepeuter over teksten” voert, dat vaak tot een waar „woord-byzantisme” stijgt. Tot kenschetsing van de principieële positie van de partij-richtingen wordt verder gezegd, „de eene richting hecht meer gewicht aan het propageren van de theorie en de grondbeginselen, terwijl de andere zich meer aan het praktische werk wil wijden” — een „verklaring,” die ons minder juist, dan wel gemakkelijk schijnt, en waarvoor we de geestelijke verantwoordelijkheid gaarne aan Huijsmans overlaten. ³⁾ Als de meening van het Uitv. Bestuur worden dan uitdrukkelijk de volgende woorden van Anseele aangehaald:

Voor den Marxist is er geen theoretische vrijheid; zijn plicht is het bovenal, een soldaat voor de proletarische zaak te zijn en de internationale besluiten te eerbiedigen; . . . de Tribunisten hadden zich moeten neerleggen bij het bemiddelingsvoorstel (Het Weekblad), dat door partijgenooten (nl. Henr. Roland Holst en Wibaut), die even marxistisch zijn als zij zelve, aanvaard is.

¹⁾ „Dat de toezending van één enkel exemplaar van het Rapport, in het Fransch geschreven, aan het Duitsche Partijbestuur niet voldoende is, om het het belangrijkste gedeelte van de internationale partijen (nl. de Duitsche) mogelijk te maken zijn lezers omtrent het doen van het Internationaal Sekretariaat in te lichten, zal ook wel Huijsmans begrijpen,” had het blad reeds vroeger opgemerkt.

²⁾ Merkwaardigerwijze ontbreekt bij alle uitgebreidheid o. a. het „Afschrift van een schrijven van H. Roland Holst en F. M. Wibaut, d.d. 10 Maart '09, aan het Partijbestuur der S. D. A. P.” aan welk schrijven indertijd nogal gewicht gehecht werd, en dat door de S. D. P. ook indertijd bij de stukken werd gepubliceerd. Ondanks aandrang van sommige S. D. A. P.ers kon ook op het kongres te Rotterdam de publikatie van dit schrijven toenmaals niet verkregen worden. *Noot van de Redactie van de Tribune.*

³⁾ Ons, Hollandsche Sociaaldemocraten, klinken al deze „verklaringen” vrijwat bekender in de ooren, omdat we sinds jaren gewend zijn, ze vooral van Troelstra te vernemen. Thans zijn ze dan door de bemiddeling van den Internationalen Sekretaris bijna woordelijk in het Rapport overgewaaid. *Noot van de Redactie van de Tribune.*

Verder wordt als de meening van het Bestuur verklaard, de S. D. P. heeft haar eigen zaak, die oorspronkelijk door eenigen als een „goede zaak” werd voorgesteld, in een „slechte, niet te verdedigen zaak veranderd.” Men zou nog een massa van zulke uitingen kunnen aanhalen, maar het knal-effect komt eerst op het einde, wanneer het Uitv. Best. op zeer energieke toon verklaart, „dat het in elk geval de eer afwijst, nog bemiddeling te verlenen om tot eenheid te komen, zelfs in geval de S. D. A. P. zich bereid zou verklaren, om zich aan de eischen van de S. D. P. te onderwerpen, en wel, omdat de S. D. P. nog wel weer eens het oude spel spelen, en midden in de onderhandelingen nieuwe voorwaarden zou kunnen uitvinden.” En ten slotte: „Het Uitv. Best. behoudt zich het recht voor om dan, wanneer het voorstel der S. D. P. tot aansluiting bij de Internationale in het Bureau ter sprake zal komen, voor te stellen tot de orde van den dag over te gaan, omdat het Bestuur direkt noch indirekt scheuringen te bevorderen heeft, die door niets gerechtvaardigd kunnen worden.”

Men behoeft zeker niet, om met Huijsmans te spreken, hem het recht te betwisten, om er ook een meening op na te houden, en kan toch in deze demonstratie van het Uitv. Best. een daad zien, waartegen het plicht is zich zoo scherp mogelijk te verzetten. Het Uitvoerend Bestuur, dat uit de Belgische delegatie van het Internationale Bureau bestaat, heeft tot doel, te zorgen voor de uitvoering der besluiten van het Bureau. Het werd door Hollandsche partijgenooten uitgenoodigd, door zijn bemiddeling de eenheid tusschen de beide daar bestaande socialistische partijen tot stand te brengen. Het heeft deze moeilijke taak met prijszwaarden ijver op zich genomen. Maar te vergeefs. *Daarmede was de bemoeiing van het Uitvoerend Bestuur afgelopen.* Het had alleen nog maar mededeelingen van zijn bemoeiingen te doen. Het was niet gevraagd noch bevoegd om een oordeel uit te spreken. Het oordeel moet, zooal niet het Internationaal Kongres, dan het Bureau zelf geven. Loopt het Uitv. Bestuur op dit oordeel vooruit, dan overschrijdt het zijn bevoegdheid. Inplaats van de eenheid te bevorderen, verwijdt het de scheuring, omdat zijn oordeel als wapen dient van de ééne partij tegen de andere. En dat is bij de Hollandsche S. D. A. P. gebeurd. De rede van Huijsmans vormde het hoogtepunt van het Kongres der S. D. A. P. (te Rotterdam) en het Uitv. Best. van het Intern. Bureau wordt thans door de S. D. A. P. als stormram gebruikt, om de S. D. P. volgens het schoone woord van Troelstra, den leider van de oude partij, „dood te drukken”. Maar wat het ergst is: zulk een voorval ondermijnt ook in andere landen het vertrouwen in de onbevangenheid van onze hoogste internationale instantie.

Behoeven we nu nog woorden te besteden aan het kinderachtige geschreeuw, dat thans in eenige kleine partijbladen van het buitenland tegen de Duitsche partijen, of ten minste tegen de *Vorwärts* en de *Leipziger Volkszeitung* opgezet wordt? — Op een goeden dag verschijnt in de *Peuple* een „Brief uit Holland”, waarvan Huysmans het overbodig oordeelde zichzelf nog eens extra als de schrijver te noemen, een brief onder het opschrift: De houding van eenige Duitsche Socialistische bladen in den Hollandschen Partijstrijd.

In een staljongenstoon (Sauherdenton), die den Rijkskanselier Bülow zou doen blozen, wordt daar tot beide bladen het geestige verwijt gericht, dat zij daarom de Hollandsche „scheurmaken” ondersteunen, omdat zij die „scheurmaken” juist als medewerkers en korrespondenten hebben. Had de Duitsche partijpers dus haar medewerkers in het andere kamp, dan zou ze ook in zake de Hollandsche partijstrijd een tegenovergestelde meening hebben. Deze gevolgtrekking is te betooverend en te diepzinnig, om waar te kunnen zijn. Maar wij willen toch voor de *Leipziger Volkszeitung* konstateeren, dat haar vroegere Hollandsche Korrespondent geen „scheurmaker” was, maar de tegenwoordige leider der Hollandsche Revisionisten Vliegen. Maar juist zijn al scherper van onze opvatting afwijkende beoordeeling van de Hollandsche toestanden maakte een scheiding tusschen ons noodzakelijk, hetgeen Vliegen dan ook van zijn kant bevestigde door de Hollandsche korrespondent van de zoogenaamd Socialistische Monatshefte te worden en tot op heden te blijven. Wij denken natuurlijk niet eraan, hem daarvan een verwijt te maken, maar men moet de dingen ook niet omkeeren.

*) Zooals men weet, doet ook *Het Volk* aan dit geschreeuw mee. *Noot van de Redactie van De Tribune.*

Wanneer overigens één van de beide partij-richtingen in Holland reden heeft, zich erover te beklagen, dat de *Leipziger Volkszeitung* te weinig aandacht aan haar schenkt, dan is het zeker niet de oude S. D. A. P., van wier kongressen wij uitvoerig bericht gaven, terwijl wij van de verhandelingen van de S. D. P. geen notitie konden nemen.

De Redaktie van de Brusselsche *Peuple* echter, die eerst sinds eenige weken de Hollandsche partij-beweging schijnt te hebben ontdekt, die in elk geval in de laatste jaren zelfs over de belangrijkste Hollandsche partij-gebeurtenissen geen woord heeft meegedeeld, en die ook de Duitsche Arbeiders-beweging niet veel beter behandelt, haar zouden wij den vriendelijken raad willen geven, eerst zelf eens een leesbaar Buitenlandsch Overzicht aan te leggen, voor zij zich bevoegd acht, als rechter over de buitenlandsche politiek van andere partijbladen te fungeeren.

Art. 7 Ontwerp Strijdprogram

Op het 1e Congres der S. D. P. is ofschoon met weinige woorden, reeds de aandacht gevestigd op dit artikel door p. g. Burm van den Helder.

En de vraag was:

Is er reden voor het Nederlandsche georganiseerde proletariaat invoering van algemeene volkswapening te eischen?

Burm en met hem meerdere arbeiders meenden van niet, ook ik ben deze meening toegedaan.

Wij meenen te kunnen volstaan met alleen afschaffing van het militarisme te eischen.

Wanneer ons land grooter was, en eenige tientallen millioenen inwoners telde, waardoor dus ook de maatschappelijke verhoudingen grooter kunnen zijn, en de techniek het productie-proces een dusdanige vorm kan geven, dat het proletariaat van den Staat hervormingen kan afdwingen, dat het daardoor eene veel gunstiger positie in den klassenstrijd inneemt dan het proletariaat der hem omringende landen. Als het mogelijk zou zijn, dat de arbeiders van Nederland een macht ontwikkelden die de bourgeoisie van andere landen zou kunnen nopen deze macht te vernietigen, om de stuwende kracht die zij geeft aan andere proletariaten. Dan zouden wij er belang bij hebben ons te wapenen teneinde deze vijanden van het geheele Intern. Proletariaat te weerstaan.

Maar dan ook zouden wij niet kunnen volstaan met Volkswapening, zooals men die algemeen opvat.

Dan zouden wij ons niet voldoende kunnen verdedigen met een volk van draagbare moordwerktuigen voorzien.

Dan zouden wij ons moeten toerusten met het meest modern wapentuig, dan mag geen offer ons te groot zijn, dan moeten wij in oorlogstuig met onze vijanden kunnen concurreren. En hebben wij goed uitgeruste, wel onderrichte, dus beroeps-soldaten nodig, dan kan een Volksleger ons niets anders dan een massaslachting onder onze broeders brengen.

Maar het Nederl. proletariaat staat niet aan de spits der georganiseerde proletariaten. In ons land met zijn kleine verhoudingen hangen wij juist af van de vorderingen der arbeidersklasse van de grootere landen, en deze zullen dus eerder dan wij, hunne klassebelangen tegen een meer achterlijk land waar de Bourgeoisie nog hoogtij viert, hebben te verdedigen.

En de Nederlandsche bezittende klasse zou dan, haar, door een meer achterlijk proletariaat gevormd volksleger, in dienst stellen van den aanvallenden staat tot verdediging harer internationale kapitalistische belangen.

En zij zal ten einde haar doel met dit volksleger te bereiken, niet nalaten haat te zaaien onder de arbeiders, om daardoor een deel dezer arbeiders voor haar belangen te winnen.

Ook weten wij dat de Nederl. bourgeoisie overtuigd is, dat zij met haar leger zich niet ernstig met een buitenlandschen vijand kan meten. En dit leger alleen in stand houdt om haar klassebelangen te verdedigen tegen den binnenlandschen vijand, tegen het eischen stellend en daarvoor strijdend proletariaat. In ons land zal dus een volksleger alleen dienst kunnen doen als wapen der overheerschende klasse. Men begrijpt dat de bezitters het volk niet zullen wapenen, als er eenige mogelijkheid bestaat dat deze wapenen met succes tegen haar te keeren zouden zijn.

Wanneer wij de staatsmacht eens bezitten (en

dan zal deze macht in grootere landen ook reeds aan de arbeidersklasse zijn) en het mocht noodig blijken, de dan nog heerschende bourgeois-geest gewapend in bedwang te houden, dan zal het Intern. Proletariaat dat zich van het bezit van het modern wapentuig verzekerd heeft, dat zeer stellig wel toe-vertrouwd zijn, temeer daar dan de bedienaars dezer wapenen, toch ook in meerderheid proletariërs zeer zeker voor 't grootste deel aan de zijde hunner klassegenooten zullen gevonden worden.

P.

Het Weekblad.

Zo het nog nodig ware, welnu, dan geeft *Het Volk* van Dinsdag 27 April het beste bewijs, dat wij S.D.P.-ers een zeer verstandig besluit hebben genomen, met ons niet over te geven op een voorwaarde, die opheffing van ons orgaan vroeg.

Wat toch is het geval.

Nog maar twee nummers van „Het Weekblad”, de plaatsvervanger van „De Tribune” zijn verschenen, of daar wordt reeds alarm geslagen in de rijen der S. D. A. P.

Mr. P. J. Troelstra meende reeds te moeten wijzen op een z.i. verkeerd gebruik van het woord „Revisionisme”. Enfin, dat zou nog voorbij kunnen gegaan worden. Hij altans polemiseerde enkel.

Maar nu komt „De Moker” en vertelt ronduit, dat het met dat weekblad absoluut niet in de haak is. Hoort maar.

In de rubriek „Uit de Pers” in *Het Volk* van 27 April lezen we:

„De redaktie van ons Schiedamsch weekblad „De Moker” acht de opzet van het marxisties bijblad van „Het Volk” in hoge mate bedenkelijk, de inhoud een grote teleurstelling.”

En dan heet het verder in „De Moker”:

De opzet van het wetenschappelijk weekblad is volkomen in strijd met het doel en de geest van (het) Deventer besluit. Want dat weekblad gaat niet uit van de partij eenheid, maar van de verderfelijke sektariese opvatting, dat de „Marxisten” als bezitters van „de” waarheid het „begrip van de sociaal-demokratie” bij de grote massa der partijgenoten moeten „verhelderen, verbeteren en verruimen.” Wij krijgen dus door dat weekblad de toestand voor Deventer in gewijzigden vorm terug. Waarom de inhoud een grote teleurstelling is, vertelt „De Moker” aldus:

In het artikel „ter inleiding” worden „de Marxistiese beginselen” gelijk gesteld met „ruim, diep en vast klassebewustzijn”; maar wie in de Nederlandsche arbeidersbeweging een beetje meeleeft, weet, dat het daaraan allerminst ontbreekt.

En in het artikel „Marxisme en hervormingen” worden de drie „grote verschilpunten” tussen Marxisme en revisionisme op het punt van hervormingen genoemd. Die drie zijn: dat de revisionisten de soc. dem. eisen willen matigen om de burgerlijke partijen het inyoeren van hervormingen gemakkelijker te maken, dat de revisionisten menen, dat de klassesetstellingen zullen afnemen, en dat de Marxisten dat alles niet willen en niet waarnemen en niet menen.”

Men ziet het lezers, „De Moker” acht dat partij-weekblad absoluut uit den boze. Waarom? Omdat het „Marxistiese Weekblad” zich verstout de Marxistiese beginselen te verbreiden en te betogen, dat het revisionisme naar inzicht der Marxisten de sociaal-demokratie niet bevordert.

Wij zouden willen vragen, maar wat in 's hemelsnaam zal een Marxisties weekblad dan moeten doen?

Moet het soms steeds ja en amen zeggen op wat de revisionistiese goden en godjes ter bevordering en bereiking van het socialisme willen aan de man brengen.

Och mensen, zegt toch liever, dat ge absoluut niet wilt, dat de Nederlandsche arbeiders nog iets anders geleerd zal worden, dan wat gij lieden ze wenst mede te delen.

Intussen zijn wij „De Moker” dankbaar voor zijn zonneklaar bewijs, dat een blad als „De Tribune” in een zeer dringende behoefte voorziet.

P. C. DEN OUDEN.